

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ ΣΕ
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ (ΙΝ.Ε.ΒΥ.Π.) ΜΕ ΤΙΤΛΟ
« ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΚΟΣΜΟΣ: Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ
ΤΟΝ ΝΕΟΤΕΡΟ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟ »**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Αντικείμενο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) «Βυζαντινός κόσμος: η σχέση του με την Αρχαιότητα και τον Νεότερο Ελληνισμό» είναι η έρευνα του Βυζαντινού Πολιτισμού ως κομβικού σημείου μεταξύ Αρχαιότητας και Νεότερου Ελληνισμού και η ανάδειξη της συμβολής του Βυζαντίου στη διαχρονία του Ελληνισμού. Σκοπός του ΠΜΣ είναι η διεύρυνση και η εμπάθυνση των γνώσεων στον κύριο επιστημονικό τομέα της Φιλολογίας και των συναφών προς αυτήν επιστημονικών τομέων της Ιστορίας και Αρχαιολογίας, αντικείμενα που πραγματεύονται οι συνεργαζόμενοι φορείς.

2. ΕΠΙΔΙΩΚΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

Ο σκοπός του ΠΜΣ είναι να προσφέρει στους φοιτητές προηγμένη γνώση στις Βυζαντινολογικές σπουδές στη διαχρονία τους και στη σχέση τους με την Αρχαιότητα και τον νεότερο Ελληνισμό. Το ΠΜΣ είναι σχεδιασμένο να προετοιμάσει τους μεταπτυχιακούς φοιτητές για επαγγελματική σταδιοδρομία στην έρευνα, εκπαίδευση καθώς και σε συναφείς δραστηριότητες του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα.

Από το πρόγραμμα ο φοιτητές θα αποκτήσουν:

- 1) Θεμελιώδεις γνώσεις, οι οποίες θα τους επιτρέπουν να αντιμετωπίζουν με επάρκεια ζητήματα ανθρωπιστικών και συναφών επιστημών.
- 2) Δεξιότητες για την κάλυψη των αναγκών της αγοράς εργασίας σε εξειδικευμένους επιστήμονες, ερευνητικά καταρτισμένους σε θέματα θεωρίας, μεθοδολογίας και προώθησης των οικείων επιστημονικών πεδίων, καθώς και της εφαρμογής σύγχρονων μεθόδων στον ευρύτερο τομέα του Βυζαντινού και γενικότερα του Ελληνικού Πολιτισμού.
- 3) Ενισχυμένες ικανότητες προφορικής και γραπτής επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένης της συγγραφής επιστημονικών εργασιών και μελετών.
- 4) Την απαραίτητη γνώση και εμπειρία, ώστε να βελτιώσουν την τρέχουσα θέση τους ή και να προχωρήσουν σε διδακτορικές σπουδές.

Για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) απαιτείται η συγκέντρωση 90 πιστωτικών μονάδων ECTS (ΠΜ-ECTS) και η φοίτηση και η επιτυχής ολοκλήρωση των συναφών υποχρεώσεων των φοιτητών κατά τη διάρκεια τριών (3) διδακτικών εξαμήνων. Στα δύο πρώτα εξάμηνα οι φοιτητές παρακολουθούν και εξετάζονται σε τέσσερα (4) υποχρεωτικά μαθήματα και ένα (1) μάθημα επιλογής ανά εξάμηνο. Στο τρίτο εξάμηνο οι φοιτητές εκπονούν την διπλωματική τους εργασία.

3. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ

Το πρόγραμμα αναθεωρείται με εισήγηση της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύγκλησης (Γ.Σ.Ε.Σ.) του Τμήματος Φιλολογίας και κατόπιν σχετικής απόφασης της Συγκλήτου Ειδικής Σύγκλησης (Σ.Ε.Σ.) του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Για την αναθεώρηση του Προγράμματος Σπουδών λαμβάνονται υπ' όψη τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων του που πραγματοποιούνται μέσα από τις ισχύουσες διαδικασίες αξιολόγησης της ΜΟΔΠ του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, καθώς και τις ανάγκες που επιβάλλουν οι τρέχουσες, σύγχρονες εξελίξεις του γνωστικού πεδίου του ΠΜΣ.

4. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΝΑ ΕΞΑΜΗΝΟ ΜΕ ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ

Α1. Εισαγωγή στην Επιστήμη της Βυζαντινολογίας – Μεθοδολογία Έρευνας (υποχρεωτικό, 6 ECTS).

Σκοπός του μαθήματος είναι η βαθύτερη γνωριμία με τα κείμενα της βυζαντινής γραμματείας, με τη βασική βιβλιογραφία και τα *instrumenta studiorum* καθώς και η ικανότητα ερμηνείας της πλούσιας λογοτεχνικής παρακαταθήκης του Βυζαντίου.

Σύντομη επισκόπηση της βυζαντινής ιστορίας. Τα χρονικά όρια της βυζαντινής γραμματείας ως συνέχεια της κλασικής και μετακλασικής λογοτεχνικής παράδοσης. Κλάδοι της Βυζαντινολογίας: Ιστοριογραφία / Χρονογραφία – Ιστορική Γεωγραφία – Ρητορική – Επιστολογραφία – Ποίηση – Αγιολογία – Προσωπογραφία – Γλώσσα – Παπυρολογία / Παλαιογραφία - Διπλωματική (έκδοση – σχολιασμός εγγράφων) – Καθημερινός βίος – Κοινωνία – Οικονομία - Λαογραφία – Μουσική – Νομισματική / Σιγίλλογραφία (μελέτη σφραγίδων) – Αρχαιολογία [Αρχιτεκτονική, Ζωγραφική, Κεραμική, Μικροτεχνία, Διακοσμητική, Γενεαλογία / Εραλδική (μελέτη οικοσήμων)]. Βασικοί εκπρόσωποι βυζαντινής λογοτεχνίας ανά περίοδο. Οι Έλληνες και οι Ευρωπαίοι λόγιοι της Αναγέννησης – η γένεση των βυζαντινών σπουδών στην Ευρώπη, οι μεγάλοι Βυζαντινολόγοι. *Instrumenta studiorum*: οι μεγάλες σειρές εκδόσεων («Βυζαντίς» του Λούβρου, Βόννης και Λειψίας, *Patrologia Graeca & Latina*, *Corpus Fontium*

κ.ά.), οι Γραμματολογίες (Krumbacher, Hunger, Beck κ.ά.), τα μεγάλα Βυζαντινολογικά περιοδικά, τα Εγκυκλοπαιδικά και Προσωπογραφικά Λεξικά, τα Διεθνή Συνέδρια Βυζαντινών Σπουδών, το status της διεθνούς Βυζαντινολογικής βιβλιογραφίας. Η εξέλιξη της Βυζαντινολογίας στην Ελλάδα (2^ο ήμισυ 19^{ου} αι. κ.εξ.). Νεες τάσεις στην έρευνα του βυζαντινού πολιτισμού: πρόσληψη, αφηγηματολογικές μέθοδοι ανάγνωσης κειμένων, θεωρία των συναισθημάτων, gender studies κ.ά.

A2. Αρχαιότητα και Βυζάντιο: Πρόσληψη – Οι Κλασσικές Σπουδές στο Βυζάντιο (υποχρεωτικό, 6 ECTS).

Αρχαιότητα

Τα είδη της αρχαίας ελληνικής λογοτεχνίας. Η κορύφωσή τους τον 5^ο και 4^ο π.Χ. αιώνα. Η εξάπλωση της ελληνικής γλώσσας και του ελληνικού πνεύματος με τον Μ. Αλέξανδρο. Η θεμελίωση και η ανάπτυξη της Κλασσικής Φιλολογίας ως επιστήμης στους ελληνοιστικούς χρόνους. Το Μουσείο και η Βιβλιοθήκη της Αλεξανδρείας: η κωδικοποίηση της αρχαίας ελληνικής πνευματικής παραγωγής - εκδόσεις και σχολιασμός των κλασσικών κειμένων (Φιλητάς, Ζηνόδοτος, Λυκόφρων, Καλλίμαχος, Απολλώνιος ο Ρόδιος, Ερατοσθένης, Αριστοφάνης ο Βυζάντιος, Αρίσταρχος ο Σαμόθραξ). Πέργαμος (Κράτης ο Μαλλώτης ως γραμματικός. Στωικός συμβολισμός και αλληγορία). Ελληνορωμαϊκοί χρόνοι (1^{ος} π.Χ. – 3^{ος} μ.Χ. αι.): οι Επίγονοι των μεγάλων Αλεξανδρινών (Διονύσιος ο Θραξ, Δίδυμος κ.ά.). Αττικισμός (Διονύσιος ο Αλικαρνασσεύς, Πολυδεύκης, Απολλώνιος ο Δύσκολος Ηρωδιανός κ.ά.).

Βυζάντιο

ΠΡΩΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (4^{ος} – 6^{ος} αι.): η συμφιλίωση του χριστιανισμού με την αρχαία ελληνική γραμματεία: ο Μ. Κωνσταντίνος. Οι Πατέρες της Εκκλησίας: η ελληνική γλώσσα ερμηνεύει το χριστιανικό δόγμα. Η εκπαίδευση: τα αρχαία ελληνικά κείμενα στο σχολείο και στις βιβλιοθήκες. Απώλεια των μη διδασκομένων κειμένων (Σαπφώ, Μένανδρος κ.ά.). Ίδρυση Πανδιδακτηρίου από τον Θεοδοσίο Β'. Αττικισμός και γραμματική: *Κανόνες Θεοδοσίου* (5^{ος} αιώνας), γραμματικές μελέτες του Ιωάννη Χάρακα. Ανάπτυξη λεξικογραφίας: Ησύχιος, *Εθνικά* Στεφάνου του Βυζαντίου.

ΜΕΣΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ: 7^{ος} – 8^{ος} αι.: «Οι σκοτεινοί αιώνες». 9^{ος} – 12^{ος} αι.: Αντιγραφή χειρογράφων, εκδόσεις και υπομνηματισμοί αρχαίων συγγραφέων. Η Μακεδονική Αναγέννηση (9^{ος} – 10^{ος} αι.). Η περίοδος των Κομνηνών (11^{ος}- 12^{ος} αι.). Μεταχαρακτηρισμός και υλικά γραφής: από τη μεγαλογράμματη στη μικρογράμματη γραφή, από τον πάπυρο στην περγαμηνή και στο χαρτί. Το βιβλιογραφικό εργαστήριο της Μονής Στουδίου (το πρώτο ελληνικό χειρόγραφο στη μικρογράμματη γραφή). Φώτιος. Ο Καισαρείας Αρέθας (10^{ος} αι.). Κωνσταντίνος Ζ' ο Πορφυρογέννητος. Κ. Κεφαλάς: *Ανθολογία ελληνικών επιγραμμάτων*. Μιχαήλ Ψελλός, Ιωάννης Ιταλός: *Πλατωνισμός*. Ιωάννης Τζέτζης. Γρηγόριος Πάρδος. Μιχαήλ Χωνιάτης. Ευστάθιος ο Θεσσαλονίκης: *Παρεκβολαί*

εἰς Ὅμηρον Ἰλιάδα καὶ Ὀδύσσειαν. Λεξικά: Σούδα, Ζωναρά. Ετυμολογικά Λεξικά. ΥΣΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (13^{ος} – 15^{ος} αι.): η καταστροφή των κειμένων το 1204 και η μερική διάσωσή τους από τους Αυτοκράτορες της Νικαίας. Η Παλαιολόγεια Αναγέννηση. Εκδόσεις, μεταφράσεις, σχολιασμός αρχαίων ελληνικών κειμένων: Μάξιμος Πλανούδης, Δημήτριος Τρικλίνιος, Μανουήλ Μοσχόπουλος, Θωμάς Μάγιστρος, Θεόδωρος Μετοχίτης. Η τελευταία φάση της Βυζαντινής Φιλολογίας: Νικηφόρος Γρηγοράς, Ιωάννης Χορτασμένος, Γεώργιος Πλήθων Γεμιστός. Η Παλαιολόγεια Αναγέννηση ως πρόδρομος της Ιταλικής Αναγέννησης. Εμπλουτισμός ευρωπαϊκών βιβλιοθηκών με κείμενα αρχαίας ελληνικής γραμματείας.

Πρόσληψη

Ορισμός. Η πρόσληψη της αρχαίας ελληνικής στη βυζαντινή λογοτεχνία. Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά: δημιουργική αναμόρφωση και ώσμωση στοιχείων. Χαρακτηριστικά παραδείγματα ανά περίοδο: Μ. Βασιλείου (*Πρὸς τοὺς νέους ὅπως ἂν ἐξ ἑλληνικῶν ὠφελοῖντο λόγων*), *Χριστὸς Πάσχων* (πρόσληψη του Ευριπίδη), Κριτόβουλος (πρόσληψη του Ηροδότου και του Θουκυδίδη).

A3. Παλαιογραφία – Κριτική Κειμένων (υποχρεωτικό, 6 ECTS).

Παλαιογραφία - Κωδικολογία

Σκοπός του μαθήματος είναι η εμβάθυνση των φοιτητών στους όρους της Παλαιογραφίας και της Κωδικολογίας, αλλά πρωτίστως η εξοικείωσή τους με τις διαφορετικές μορφές ελληνικής γραφής κατά την εξέλιξή της ανά τους αιώνες και η αποκρυπτογράφησή τους.

Έκταση και όρια της Παλαιογραφίας και της Κωδικολογίας. Υλικά και όργανα γραφής. Η μεγαλογράμματη ελληνική γραφή. Η μικρογράμματη ελληνική γραφή. Συντομογραφίες, Σύμβολα, Συμπλέγματα. Περιγραφή εσωτερικών και εξωτερικών γνωρισμάτων των κωδίκων. Αρχές και μέθοδοι μεταγραφής από ομοίτυπα χειρογράφων κωδίκων.

A4. Ειδικά Θέματα Βυζαντινής Αρχαιολογίας: Ζωγραφική – Αρχιτεκτονική (υποχρεωτικό, 6 ECTS).

Βυζαντινή ζωγραφική

Ψηφιδωτά, τοιχογραφίες, κοσμικά και θρησκευτικά χειρόγραφα, φορητές εικόνες. Ιστορικό, κοινωνικό, ιδεολογικό πλαίσιο. Εικονογραφία, εικονογραφικά προγράμματα και τεχντροπίες.

Σύντομη επισκόπηση της παλαιοχριστιανικής ζωγραφικής (3^{ος} αι. – 7^{ος} αι.). Μορφολογία και αισθητική των έργων της περιόδου. Μνημεία με ψηφιδωτή διακόσμηση στη Θεσσαλονίκη, τη Ρώμη και τη Ραβέννα.

Η ζωγραφική της μεσοβυζαντινής περιόδου (8^{ος} αι. - 1204). Η δημιουργία, εξέλιξη και τυποποίηση του εικονογραφικού προγράμματος του βυζαντινού ναού.

Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην ζωγραφική της περιόδου της δυναστείας των Μακεδόνων και των Κομνηνών.

Η ζωγραφική της υστεροβυζαντινής περιόδου (1204-1453). Οι νέες πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες που επηρεάζουν την καλλιτεχνική δημιουργία στο Βυζάντιο μετά την Τέταρτη Σταυροφορία. Η ζωγραφική του 13^{ου} αιώνα στην Ελλάδα. Ψηφιδωτά, τοιχογραφίες και φορητές εικόνες κατά την περίοδο των Παλαιολόγων. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη μελέτη των μνημείων του Μυστρά, στους κτήτορες, στα εικονογραφικά προγράμματα, στην εικονογραφία των σκηνών και στην τεχνοτροπία.

Αρχιτεκτονική

Εισαγωγή στην κοσμική και στην εκκλησιαστική αρχιτεκτονική: Τυπολογικά, μορφολογικά και κατασκευαστικά ζητήματα. Η κρατική μέριμνα για τις αστικές υποδομές: Η περίπτωση της Κωνσταντινουπόλεως. Δημόσιος βίος: Κοινωνικές συναθροίσεις και χώροι κοινωνικών επαφών στις βυζαντινές πόλεις. Ιδιωτικός βίος: Η εξέλιξη της κατοικίας και οι επιπτώσεις στην πολεοδομική οργάνωση των αστικών συγκροτημάτων. Τα ανάκτορα ως αντανάκλαση των σχέσεων αυτοκράτορος και υπηκόων. Η πρόνοια του κράτους για την ασφάλεια των πολιτών. Εξέλιξη της οχυρωματικής αρχιτεκτονικής από τον 4^ο ως τον 15^ο αι.

Η εξάπλωση του χριστιανισμού και τα πρώτα εκκλησιαστικά κτίσματα στις δυτικές και τις ανατολικές επαρχίες. Η Αγία Σοφία Κωνσταντινουπόλεως και η εποχή της. Οι επιπτώσεις της κρίσεως των "σκοτεινών χρόνων" και της α' Αλώσεως στη ναοδομία. Μοναστηριακή αρχιτεκτονική: μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού βίου. Η εξέλιξη του θεσμού των κτητόρων στη ναοδομία από την παλαιοχριστιανική ως την παλαιολόγεια περίοδο. Δημόσια και ιδιωτική λατρεία: καθεδρικοί ναοί, ενοριακές εκκλησίες, ιδιωτικά.

Μεταβυζαντινή Ζωγραφική και Αρχιτεκτονική: 19^{ος} αιώνας έως σήμερα

Το πέρας στον 19^ο αιώνα και οι πρώτες απόπειρες ναοδομίας κατά τη διάρκεια της Επανάστασης, που συνδυάζουν τη μεταβυζαντινή εκκλησιαστική παράδοση με κλασικίζοντα στοιχεία. Η απομάκρυνση της εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής από τη μεταβυζαντινή παράδοση κατά την Οθωνική περίοδο (1833-1862). Οι νεοκλασικές αρχιτεκτονικές τάσεις σε όλη τη διάρκεια του 19^{ου} αιώνα στη ναοδομία των αστικών κέντρων σε συνδυασμό με κάποιες νεορωμανικές και νεοβυζαντινές. Η έλευση του Ερνέστου Τσίλλερ στην Ελλάδα, που σηματοδοτεί τη ναοδομία της εποχής του Γεωργίου Α' (1863-1913) στην πρωτεύουσα και την περιφέρεια. Η επικράτηση των δυτικότροπων νεοαναγεννησιακών τάσεων των «Ναζαρηνών» στην εκκλησιαστική ζωγραφική του 19^{ου} αιώνα. Η επιστροφή στις ρίζες (λαϊκή και βυζαντινή παράδοση) κατά τις πρώτες δεκαετίες του 20^{ου} αιώνα με τον Αριστοτέλη Ζάχο και τον Δημήτρη Πικιώνη. Η ανάδειξη της αισθητικής αξίας της βυζαντινής τέχνης και αρχιτεκτονικής από τον Φώτη Κόντογλου και η επικράτησή τους κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου.

A5. Λαϊκός Πολιτισμός – Δημόδης Βυζαντινή Λογοτεχνία (επιλογή, 6 ECTS)

Λαϊκός Πολιτισμός

Κατοικία: Είδη κατοικίας - Τα μέρη της βυζαντινής οικίας - Η αριστοκρατική οικία - Οικιακά έπιπλα και σκεύη.

Οικογενειακή ζωή: Γάμος. - Ηλικία και διαδικασία γάμου - Η προίκα - Η μοιχεία, το διαζύγιο - Συμπεριφορά της γυναίκας και της συζύγου μέσα και έξω από το σπίτι - Διαχωρισμός των φύλων - Δικαιώματα ανδρών και γυναικών - Καλλωπισμός - Η τεκνοποιία και ονοματοδοσία - Αρρενογονία-Θηλυγονία - Λοχεία - Ο ρόλος της μητέρας - Ανατροφή των παιδιών.

Εκπαίδευση παιδιών: Οι βαθμίδες της εκπαίδευσης - Μαθήματα διδασκαλίας - Είδη γραφής - Σύνεργα μαθητών - Σχολεία - Ποινές - Δίδακτρα - Παιδικά παιχνίδια.

Διατροφή : Τροφές ποτά, γλυκίσματα, κύρια γεύματα - Τροφές και εορτολόγιο.

Διασκέδαση των κατοίκων της πρωτεύουσας και της επαρχίας: Εκδηλώσεις στον Ιππόδρομο - Απόκριες - Θρησκευτικές, κοινωνικές, λαϊκές γιορτές, ιεροτελεστίες - Ετήσια πανηγύρια στην επαρχία με μάγους, αστρολόγους, θεραπευτές.

Επαγγελματικός Βίος: Ανδρικά και γυναικεία επαγγέλματα.

Υγεία-ιατρική και κοινωνική περίθαλψη: Ευαγή Ιδρύματα.

Θάνατος: Τελετουργικά στοιχεία - Διαδικασία - Προλήψεις -δεισιδαιμονίες - Έκφραση του πένθους.

Δημόδης Βυζαντινή Λογοτεχνία

Προβλήματα ορολογίας και διαχωρισμού λόγιας και δημόδους γραμματείας. Λαϊκότερα και λαϊκόγλωσσα κείμενα. Απαρχές της νεοελληνικής γραμματείας; Γεωγραφικά, γλωσσικά και θεματολογικά όρια της Βυζαντινής Δημόδους Γραμματείας.

Λαϊκότερη λογοτεχνία της Πρώιμης και Μέσης Βυζαντινής Εποχής: Πολιτική σάτιρα - Ακριτικός κύκλος - Επικά τραγούδια - Επιρροές από ανατολικές παραδόσεις - *Διγενής Ακρίτας*.

Λογοτεχνικά μνημεία του 12^{ου} και 13^{ου} αιώνα: *Πτωχοπροδρομικά* - *Σπανέας* - *Γλυκάς* - Τραγούδια.

Βυζαντινά Ιπποτικά Μυθιστορήματα: Επιδράσεις από το μυθιστόρημα της ύστερης αρχαιότητας - Δυτικές επιδράσεις - Αλληγορίες και ηθικοδιδασκτική ποίηση.

Ιστορικά τραγούδια - Χρονικά - Θρήνοι - Αρχαιοελληνικές επιβιώσεις.

Πουολόγος - *Διήγησις των τετραπόδων ζώων* - *Συναξάρι του γαιδάρου* - *Πωρικολόγος* - *Οψαρολόγος* - *Φυσιολόγος*.

Ροδιακά ερωτικά ποιήματα (Ερωτοπαίγνια) - *Ριμάδα κόρης και νέου* - Σάτιρες, ονειρικά και ταξίδια στην Άδη: *Απόκοπος*.

Μαρίνος Φαλιέρος - Λεονάρδος Ντελλαπόρτας - Στέφανος Σαχλίκης.

Κυπριακά ερωτικά ποιήματα - Χρονικά - Δημόδης ποίηση - *Ασσίζες*.

A6. Ειδικά Θέματα Βυζαντινής Πεζογραφίας – Επιστολογραφία (επιλογή, 6 ECTS)

Επιστολογραφικά κείμενα και βυζαντινή διανόηση. Η φιλία ως αφορμή της επιστολογραφίας, σύνδεση επιστολογράφου και αποδέκτη. Μοτίβα και απηχήσεις από την εκκλησιαστική και κοσμική γραμματεία. Η παιδεία και τα ενδιαφέροντα του επιστολογράφου. Θα μελετηθούν επίλεκτα κείμενα, αντιπροσωπευτικά των συγγραφέων και της εποχής τους.

B' ΕΞΑΜΗΝΟ

B1. Ειδικά Θέματα Βυζαντινής Ποίησης και Αγιολογίας (υποχρεωτικό, 6 ECTS)

Βυζαντινή Ποίηση

Διάκριση των βυζαντινών ποιητικών ειδών: Α) Προσωδιακή ποίηση σε δακτυλικό εξάμετρο, ελεγειακό δίστιχο και ιαμβικό τρίμετρο, που ονομάζεται και βυζαντινός δωδεκασύλλαβος στίχος: 1) Επιγράμματα (Ιωάννης ο Μαυρόπουλος, Χριστόφορος Μυτιληναίος και Μανουήλ Φιλής). 2) Εκτενέστερα ποιήματα (Γεώργιος Πισίδης, Θεόδωρος Πρόδρομος κ.ά.). 3) Ερωτικά μυθιστορήματα σε ιαμβικό τρίμετρο και αρχαία γλώσσα.

Β) Ποίηση σε τονικά μέτρα που διακρίνονται σε: 1) Ποιήματα για λειτουργική χρήση σε αρχαίζουσα γλώσσα, τα κείμενα της Βυζαντινής Υμνογραφίας: κοντάκιον και κανών (Ρωμανός ο Μελωδός, Κοσμάς Μελωδός, Ιωάννης Δαμασκηνός, Ανδρέας Κρήτης, Ιωσήφ ο Υμνογράφος κ.ά.). 2) Ποιήματα σε αρχαία γλώσσα και σε δημώδη ιαμβικό δεκαπεντασύλλαβο (Μιχαήλ Ψελλού, Θεοδώρου Προδρόμου κ.ά.). 3) Ποιήματα σε δημώδη γλώσσα, που εντάσσονται και στο πλαίσιο της Νεοελληνικής Φιλολογίας (έπος Διγενή Ακρίτη, Πτωχοπροδρομικά ποιήματα, δημώδη ερωτικά μυθιστορήματα). 4) Επιστημονικές πραγματείες σε στίχους για διδακτικούς σκοπούς. Αναφορά στο πρόβλημα της χρονολογήσεως του συγγραφέως του Ακαθίστου Ύμνου.

Αγιολογία

Είδη Αγιολογίας. Α) Μαρτύρια κατά τους διωγμούς. Συλλογή μαρτυριών από τον Ευσέβιο Καισαρείας. Β) Μαρτύρια μετά την περίοδο των διωγμών, τα «επικά» μαρτύρια, δοξαστικά, που εντάχθηκαν στα Μηνολόγια και διαβάζονται κατά την Πανήγυρη των Αγίων. Γ) Εκτενείς βίοι διαπρεπών Ασκητών (Αγίου Αντωνίου, Μεγάλου Βασιλείου κ.ά.). Αγιολογική παραγωγή 5^{ου} – 7^{ου} αι. Δ) Άλλα είδη Αγιολογίας: ομιλίες, συλλογές θαυμάτων, αποφθεγμάτων ή ασκητικών αφηγήσεων. Συναξάρια (σύντμηση εκτενών βίων).

Θα μελετηθούν ιδιαιτέρως κείμενα αγίων που έδρασαν στην Πελοπόννησο.

B2. Νέος Ελληνισμός και Βυζάντιο: Πρόσληψη – Το Βυζάντιο στη Νεοελληνική Λογοτεχνία (υποχρεωτικό, 6 ECTS)

Αποσαφήνιση των παραμέτρων της θεωρίας της πρόσληψης – Βυζάντιο και Νέος Ελληνισμός: Όρια και συναφής ορολογία – Το Βυζάντιο μετά το Βυζάντιο: Η θεώρηση του Nicolai Jorga.

Βυζαντινές ενθυμήσεις στη Μεταβυζαντινή Γραμματεία – Ο ρόλος των λογίων και του Πατριαρχείου.

Βυζάντιο και Νεοελληνικός Διαφωτισμός.

Βυζαντινά αποτυπώματα στα χρόνια της Ελληνικής Επανάστασης και στον λόγο των αγωνιστών.

Βυζάντιο και Ελληνικός Ρομαντισμός – Αντιδράσεις των λογίων απέναντι στο Βυζάντιο κατά τον 19^ο αιώνα.

Η ανακάλυψη και η χρήση του Βυζαντίου στη διαμόρφωση της νεοελληνικής εθνικής ταυτότητας – Η επιστράτευση του Βυζαντίου στο πλαίσιο της Μεγάλης Ιδέας – Το κήρυγμα του Παπουλάκου.

Η γέννηση του Ελληνικού Ιστορισμού και το Βυζάντιο απέναντι στις θεωρίες του Fallmerayer – Η συμβολή του Σπυρίδωνος Ζαμπελίου, του Κωνσταντίνου Παπαρρηγόπουλου, του Νικολάου Πολίτη και του Γεωργίου Χατζηδάκη στη γνωριμία των Νεοελλήνων με τον βυζαντινό κόσμο – Ο βυζαντινός πολιτισμός στο πλαίσιο των συλλογών Ελληνικών Δημοτικών Τραγουδιών.

Το Βυζάντιο στο έργο Νεοελλήνων λογοτεχνών: Κωστής Παλαμάς, Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, Κωνσταντίνος Καβάφης, Νίκος Καζαντζάκης, Οδυσσεάς Ελύτης.

Βυζάντιο και νεοελληνική Εκπαίδευση.

B3. Μεσαιωνική Ελληνική Γλώσσα (υποχρεωτικό, 6 ECTS)

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η διαμόρφωση και η εξελικτική πορεία της ελληνικής γλώσσας, από την ύστερη αρχαιότητα έως και την πτώση της Κρήτης, βάσει γλωσσικών και εξωγλωσσικών (γεωγραφικών, ιστορικών, κοινωνικών κ.ά.) παραγόντων. Δίδεται έμφαση στις δημόδεις/προφορικές μορφές της γλώσσας όπως αυτές αποτυπώνονται σε ιδιωτικού χαρακτήρα κείμενα (παπύρους) της όψιμης Κοινής και στα κείμενα της «δημόδους» μεσαιωνικής γραμματείας καθώς και στην ερμηνεία των θεμελιωδών μηχανισμών γλωσσικής αλλαγής και γλωσσικής επαφής. Θα μελετηθούν οι ακόλουθες θεματικές ενότητες:

Η καταγωγή της ελληνικής γλώσσας. Οι ιστορικές περιόδους της ελληνικής γλώσσας. Η αρχαία ελληνική και οι διάλεκτοί της: Η ανοδική πορεία της αττικής διαλέκτου: Το ύφος του αρχαίου ελληνικού λόγου: Λογοτεχνικές «πρότυπες» - Η αττική ως «πρότυπη» λογοτεχνική γλώσσα.

Η Ελληνική στον ελληνιστικό κόσμο και στη ρωμαϊκή αυτοκρατορία: Γένεση και πηγές της Κοινής - Φωνολογικές, μορφολογικές, συντακτικές εξελίξεις της Κοινής - Το λεξιλόγιο της Κοινής - Ο Αττικισμός - Η επίδραση του Αττικισμού (γλώσσα – ύφος).

Η Ελληνική στη Βυζαντινή Αυτοκρατορία (4^{ος}/6^{ος}-15^{ος} αι.): Το ιστορικό πλαίσιο - Πηγές - Γραφόμενες και καθομιλουμένη - Φωνολογικές, μορφολογικές και συντακτικές εξελίξεις της μεσαιωνικής/βυζαντινής γλώσσας - Γλωσσικές αλληλεπιδράσεις. Οι ποικιλίες του «υψηλού» ύφους στη βυζαντινή γραμματεία: ο νέος Αττικισμός.

Η Ελληνική στην περίοδο της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας: από την Άλωση έως την πτώση της Κρήτης: Το ιστορικό πλαίσιο – Πηγές - Η *Γραμματική* του Νικολάου Σοφιανού.

B4. Ειδικά Θέματα Βυζαντινής Ιστοριογραφίας και Ρητορικής (υποχρεωτικό, 6 ECTS)

Ιστοριογραφία

Επίδραση κλασικών προτύπων στην Ιστοριογραφία όλων των περιόδων στο Βυζάντιο. Νέα είδη: Εκκλησιαστική Ιστορία και Χριστιανική Χρονογραφία. Νέες τάσεις ανάλογα με την εποχή και τις συνθήκες υπό τις οποίες συνετέθησαν τα έργα. Ζητούμενα στην έρευνα και στη διδασκαλία: Τα πρότυπα και οι πηγές των συγγραφέων – Η ιστοριογραφική δραστηριότητα σε σχέση με τον κλασικισμό και τις τάσεις κάθε εποχής – Οι σκοπιμότητες και η μέθοδος του κάθε ιστορικού. Θα μελετηθούν επίλεκτα κείμενα, αντιπροσωπευτικά των συγγραφέων και της εποχής τους.

Ρητορική

Η τέχνη του πείθειν από την αρχαιότητα στο Βυζάντιο. Η επίδραση των θεωρητικών της ρητορικής, ιδίως της ελληνοιστικής περιόδου. Τα κλασικά εγχειρίδια του είδους (Ερμογένης, Αφθόνιος, Λιβάνιος κ.ά.) ως αντικείμενο διδασκαλίας στα σχολεία και ερμηνευτικών υπομνηματισμών. Είδη ρητορικής: Εγκώμια, *Εκφράσεις*, Επιτάφιοι Λόγοι, Προσφωνητικοί, Επιθαλάμιοι, Ευχαριστήριοι, Εορταστικοί Λόγοι κ.ά. Φιλολογική αξία των ανωτέρω. Αποτύπωση πολιτικής ιδεολογίας ή αυτοκρατορικής ιδέας. Θα μελετηθούν επίλεκτα κείμενα, αντιπροσωπευτικά των συγγραφέων και της εποχής τους.

B5. Ειδικά Θέματα Βυζαντινής Κοινωνίας, Διοίκησης και Οικονομίας (επιλογή, 6 ECTS)

Πολιτεία και κοινωνία

Οι πολιτικοί και πολιτειακοί θεσμοί της μακραίωνης Βυζαντινής Αυτοκρατορίας: οι φορείς και ο τρόπος άσκησης της κρατικής εξουσίας, οι παράγοντες διαμόρφωσης της πολιτικής / αυτοκρατορικής ιδεολογίας, οι αντιλήψεις και οι πρακτικές για την προβολή του αυτοκρατορικού ιδεώδους. Η αυτοκρατορική, διοικητική και στρατιωτική οργάνωση μέσω της πολύμορφης και εξειδικευμένης βυζαντινής υπαλληλίας. Ιδιαιτερότητες της βυζαντινής κοινωνίας: η ρευστότητα των κοινωνικών τάξεων, ο χαρακτήρας της αξιωματικής ιεραρχίας και σε σχέση

με τον αυτοκρατορικό θεσμό, οι κοινωνικές και συντεχνιακές ομάδες και μικροομάδες.

Χρήμα και αγορά στο Βυζάντιο: αντιλήψεις και πρακτικές

Το βυζαντινό οικονομικό σύστημα και η “οικονομική ιδεολογία” των Βυζαντινών: η δημοσιονομική πολιτική της κεντρικής εξουσίας, ο ρόλος του χρήματος στην κρατική οικονομία, το βυζαντινό φορολογικό σύστημα, ο ρόλος της γεωργίας, της βιοτεχνίας και του εμπορίου στη διαμόρφωση της βυζαντινής οικονομίας, οι μέθοδοι παραγωγής, το χρήμα και η αγορά, η οικονομία των πόλεων και η οικονομία της υπαίθρου. Οριοθέτηση και κατανόηση των ιδεολογικών αντιλήψεων και των πρακτικών εφαρμογών αναφορικά με την παραγωγή και τις εκχρήματες συναλλαγές στον βυζαντινό κόσμο.

Πηγές

A) γραπτά κείμενα (αφηγηματικές, κανονιστικές και αρχειακές πηγές). B) Νομίσματα και σφραγίδες ως *instrumenta studiorum*, εργαλείο μετάδοσης της ιστορικής γνώσης. Τα νομίσματα αποτυπώνουν την οικονομική κατάσταση ενός κράτους ή μιας πόλης, το εμπόριο, τις καταναλωτικές συνήθειες και το βιοτικό επίπεδο μιας κοινωνίας. Οι σφραγίδες, χρυσές, αργυρές και μολύβδινες, ως ιστορικά τεκμήρια για τη μελέτη της βυζαντινής προσωπογραφίας και γενεαλογίας, της διοικητικής διάρθρωσης της αυτοκρατορίας, της βυζαντινής κοινωνίας, της διοικητικής εξέλιξης ανώτερων κρατικών λειτουργιών και αξιωματούχων, της ιστορίας των θεμάτων και άλλων μικρότερων διοικητικών επαρχιών, της εκκλησιαστικής ιστορίας μιας πόλης ή μιας ευρύτερης γεωγραφικής περιφέρειας.

B6. Ειδικά Θέματα Βυζαντινής Αρχαιολογίας: Συντήρηση και Ανάδειξη Βυζαντινών Μνημείων (επιλογή, 6 ECTS)

Συντήρηση

Σκοπός των εισηγήσεων είναι η γνωριμία των μεταπτυχιακών φοιτητών με τη σύγχρονη μεθοδολογία που ακολουθείται στην διάγνωση και τεκμηρίωση της κατάστασης διατήρησης, στη μελέτη της τεχνολογίας κατασκευής και στην ανάδειξη των μορφολογικών στοιχείων σε αντικείμενα του βυζαντινού πολιτισμού που παρουσιάζουν πολυχρωμία, όπως οι φορητές εικόνες, οι μικρογραφίες, οι τοιχογραφίες, κ.τ.λ. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην παρουσίαση της συμβολής των απεικονιστικών τεχνικών μη καταστρεπτικού ελέγχου ως εργαλείου έρευνας και μελέτης των υλικών τεκμηρίων του βυζαντινού και μεταβυζαντινού πολιτισμού. Θα αναπτυχθούν οι παρακάτω ενότητες:

Εισαγωγή στην μεθοδολογία, διάγραμμα ροής εργασιών, σύντομη αναφορά στα γνωστικά προαπαιτούμενα - ορολογία, συνοπτική παρουσίαση των μεθόδων, βασικές αρχές και στοιχεία τεχνικής εφαρμογής. Ερμηνεία των απεικονίσεων και συσχετισμός της απεικονιστικής πληροφορίας με την κατάσταση διατήρησης, τα

υλικά, την τεχνολογία κατασκευής και τα μορφολογικά-μορφοπλαστικά στοιχεία του αντικειμένου. Συνδυαστική εφαρμογή των μεθόδων για την σε βάθος μελέτη και την ανάδειξη των αντικειμένων. Η χρήση των χρωστικών στη βυζαντινή αιογραφία και μικρογραφία, αναγνώριση, ιστορική αναδρομή, εξέλιξη. Παρουσίαση παραδειγμάτων - μελετών περιπτώσεων.

Ανάδειξη Βυζαντινών Μνημείων

Θα μελετηθούν θέματα ανάδειξης και πολιτισμικής διαχείρισης βυζαντινών μνημείων με βάση τις ακόλουθες ενότητες:

Εισαγωγή στη διαχείριση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς: ορολογία, έννοια και μοντέλα διαχείρισης, διεθνείς και ευρωπαϊκές συμβάσεις για την προστασία της. Η έννοια και η ηθική της ανάδειξης και διαχείρισης του υλικού βυζαντινού πολιτισμού: μνημεία και κοινωνία, αξίες, ολοκληρωμένη προστασία, ένταξη των μνημείων στη σύγχρονη ζωή. Η ανάδειξη των βυζαντινών αρχαιολογικών χώρων και μνημείων ως διαχείριση αρχαιολογικού έργου: η περίπτωση της Λακωνίας (Καστροπολιτεία του Μυστρά, ένταξη βυζαντινών ανασκαφών Σπάρτης στον σύγχρονο πολεοδομικό ιστό, Γεράκι, Μονεμβασία).

Χρήση νέων τεχνολογιών στην ανάδειξη βυζαντινών μνημείων.

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Μεταπτυχιακή Διατριβή (30 ECTS)

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ Α', Β' & Γ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ: 90 ΜΟΝΑΔΕΣ ECTS

5. ΓΛΩΣΣΑ

Η κύρια γλώσσα διδασκαλίας των μαθημάτων είναι η ελληνική. Επίσης, μπορεί να χρησιμοποιηθεί και η αγγλική σε περίπτωση που θα διδαχθεί μάθημα από προσκεκλημένο Καθηγητή του Εξωτερικού. Η συγγραφή της Μεταπτυχιακής Διατριβής θα γίνεται στα ελληνικά ή στα αγγλικά.

6. ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ – ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Ο αριθμός εισακτέων ορίζεται κατά ανώτατο όριο σε πενήντα (50) μεταπτυχιακούς φοιτητές ανά κύκλο σπουδών. Ο ακριβής αριθμός ορίζεται κάθε έτος με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ., μετά από σχετική εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.) του ΠΜΣ.

Τα μαθήματα του ΠΜΣ πραγματοποιούνται στο Ινστιτούτο Έρευνας Βυζαντινού Πολιτισμού στον Μυστρά. Κατ' εξαίρεση, μετά από αιτιολογημένη απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ., ορισμένα ειδικά μαθήματα μπορεί να διεξάγονται στους χώρους της

Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, στην Καλαμάτα.

Η λειτουργία του ΠΜΣ θα καλυφθεί από την υπάρχουσα υλικοτεχνική υποδομή του ΙΝ.Ε.ΒΥ.Π. και επικουρικά του Τμήματος Φιλολογίας.

7. ΕΙΔΟΣ ΑΠΟΝΕΜΟΜΕΝΟΥ ΤΙΤΛΟΥ – ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΒΑΘΜΟΥ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

Το ΠΜΣ απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) στον «Βυζαντινό Κόσμο: η σχέση του με την Αρχαιότητα και τον Νεότερο Ελληνισμό».

Για την απόκτηση του Μ.Δ.Ε. απαιτούνται:

- 1) Συμπλήρωση τριάντα (30) τουλάχιστον μονάδων ECTS ανά εξάμηνο.
- 2) Επιτυχής εξέταση στον απαραίτητο αριθμό μαθημάτων.
- 3) Εκπόνηση και επιτυχής παρουσίαση της Μεταπτυχιακής Διατριβής.
- 4) Πλήρης εξόφληση των προβλεπομένων διδάκτρων.

Η αξιολόγηση στα μαθήματα γίνεται με άριστα το 10. Επιτυχής θεωρείται η αξιολόγηση όταν ο φοιτητής λαμβάνει τουλάχιστον 6. Η εξέταση σε κάθε μάθημα είναι γραπτή και περιγράφεται αναλυτικά στον Κανονισμό Σπουδών του ΠΜΣ. Σε περίπτωση αποτυχίας στην εξέταση μαθημάτων ο φοιτητής έχει τη δυνατότητα επανεξέτασης για μία μόνο φορά ανά μάθημα κατά την επαναληπτική εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου.

Ο τελικός βαθμός του Μ.Δ.Ε. προκύπτει από τον μέσο όρο της βαθμολογίας του φοιτητή στα μαθήματα σταθμισμένο κατά 40% και από την εξέταση της Μεταπτυχιακής Διατριβής σταθμισμένη κατά 60%.

Καθ' όλη τη διάρκεια της φοίτησής τους, οι φοιτητές οφείλουν να σέβονται την ακαδημαϊκή δεοντολογία και να τηρούν τους κανόνες της και τους σχετικούς κανονισμούς.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση όλων των μαθημάτων των δύο πρώτων εξαμήνων ο φοιτητής εκπονεί Μεταπτυχιακή Διατριβή στο 3^ο εξάμηνο. Ο τίτλος της Διατριβής και ο επιβλέπων δηλώνονται στη Γραμματεία του ΠΜΣ σε ειδικό έντυπο.

Με την ολοκλήρωση της Μεταπτυχιακής Διατριβής ο φοιτητής καταθέτει στον επιβλέποντα ένα πλήρες αντίγραφο της Μεταπτυχιακής Διατριβής (κείμενο και ηλεκτρονική τεκμηρίωση). Η Μεταπτυχιακή Διατριβή πρέπει να είναι γραμμένη στην Ελληνική ή Αγγλική γλώσσα. Η Γ.Σ.Ε.Σ. σύμφωνα με τον Κανονισμό Σπουδών και την κείμενη νομοθεσία ορίζει τριμελή επιτροπή αξιολόγησης στην οποία συμμετέχει και ο επιβλέπων. Σε προκαθορισμένη ημέρα και ώρα γίνεται υποστήριξη της Μεταπτυχιακής Διατριβής διάρκειας περίπου τριάντα λεπτών ενώπιον της τριμελούς επιτροπής, η οποία στη συνέχεια καταθέτει την τελική βαθμολογία της.

Η Μεταπτυχιακή Διατριβή αξιολογείται, τόσο ως προς την ποιότητα της εργασίας που κατατίθεται, όσο και ως προς την ποιότητα με την οποία γίνεται προφορικά η υπεράσπισή της. Οι επιμέρους βαθμοί προκύπτουν ως μέσος όρος

των βαθμών της τριμελούς επιτροπής, όπως απεικονίζεται στον ακόλουθο πίνακα. Σε περίπτωση που η απόκλιση μεταξύ των βαθμών της τριμελούς είναι μεγαλύτερη από 30 ποσοστιαίες μονάδες η εργασία αξιολογείται από τέταρτο αξιολογητή με απόφαση του Δ/ντή του ΠΜΣ.

Κριτήριο	Βαρύτητα	Βαθμός Κριτή 1	Βαθμός Κριτή 2	Βαθμός Κριτή 3	Μ.Ο.
Η γραπτή εργασία ικανοποιεί κριτήρια αριστείας σε βαθμό:	70%	(0-10)	(0-10)	(0-10)	
Προφορική εξέταση της διπλωματικής	30%	(0-10)	(0-10)	(0-10)	
Υποσύνολο	100%	B1	B2	B3	Μ.Ο.(B1)

Η ολοκλήρωση όλης της διαδικασίας θα πρέπει να γίνει ως το τέλος του Γ' εξαμήνου. Δίνεται η δυνατότητα στον φοιτητή να ολοκληρώσει την εκπόνηση της Μεταπτυχιακής Διατριβής με παράταση του χρόνου σπουδών κατά ένα (1) εξάμηνο, μετά από αιτιολογημένο αίτημα του φοιτητή και σχετική απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της εξέτασης, ο φοιτητής παραδίδει πέντε (5) πλήρη τελικά αντίγραφα (σε έντυπη μορφή και ηλεκτρονική τεκμηρίωση) της Διατριβής του στη Γραμματεία, αφού ενσωματώσει τυχόν διορθώσεις που θα του υποδειχθούν κατά την εξέταση. Ένα (1) αντίγραφο θα αποδοθεί στη Βιβλιοθήκη της Σχολής, και η κατάθεσή του είναι υποχρεωτική προκειμένου να καταχωρισθεί ο βαθμός της Μεταπτυχιακής Διατριβής.

Το ΠΜΣ διατηρεί το δικαίωμα δημοσίευσης των Μεταπτυχιακών Διατριβών των φοιτητών στον δικτυακό τόπο του Τμήματος Φιλολογίας και του ΙΝ.Ε.ΒΥ.Π. ή/και σε διαδικτυακώς προσβάσιμα αποθετήρια ψηφιακών εγγράφων στα οποία συμμετέχει το Τμήμα και το ΙΝ.Ε.ΒΥ.Π.

Σε περίπτωση απόρριψης της Μεταπτυχιακής Διατριβής ενεργοποιείται η διαδικασία διαγραφής του φοιτητή σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 2 του Κανονισμού Σπουδών..

8. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΔΩΝ

Εξετάσεις λαμβάνουν χώρα δύο φορές τον χρόνο, σύμφωνα με το Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο του Ιδρύματος, κατά τους μήνες Φεβρουάριο για το χειμερινό εξάμηνο και Ιούνιο για το εαρινό. Το ακριβές πρόγραμμα της κάθε εξεταστικής περιόδου ανακοινώνεται εγκαίρως προ της λήξης του κάθε εξαμήνου, και αναρτάται στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ.

Σε περίπτωση αποτυχίας στην εξέταση μαθημάτων ο φοιτητής έχει τη δυνατότητα επανεξέτασης για μία μόνο φορά ανά μάθημα κατά την επαναληπτική εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου.

9. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

Το σύστημα διασφάλισης ποιότητας περιλαμβάνει τρεις επί μέρους διαδικασίες, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει:

1. Την ετήσια αποτίμηση και καταγραφή του έργου του Τμήματος Φιλολογίας και του ΙΝ.Ε.ΒΥ.Π. (**Ετήσιες Απογραφικές Εκθέσεις**)
2. Την περιοδική και ανά τετραετία κριτική-αξιολόγηση του έργου του Τμήματος και του ΙΝ.Ε.ΒΥ.Π. (**Εσωτερική Αξιολόγηση ή αυτοαξιολόγηση**), και τέλος
3. Τον συγκερασμό των πορισμάτων της εσωτερικής αξιολόγησης με πρόσθετη και αντικειμενική άποψη που προέρχεται από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες εκτός της Ακαδημαϊκής Μονάδας (**Εξωτερική Αξιολόγηση**).

Τα αποτελέσματα των διαδικασιών διασφάλισης ποιότητας αξιολογούνται σύμφωνα με τα παρακάτω κριτήρια: (α) **Διδακτικό Έργο**, (β) **Ερευνητικό Έργο**, (γ) **Προγράμματα Σπουδών**, και (δ) **Λοιπές Υπηρεσίες**.

